MEMORANDUM

PROVINCIE :: UTRECHT

DATUM	3-3-2021
AAN	Provinciale Staten
VAN	Rob van Muilekom en Huib van Essen
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Antwoorden op vragen Commissie Omgevingsvisie d.d. 17 februari 2021 onderdeel Erfgoed

Ontwikkelruimte op Landgoederen
Het omgevingsgericht erfgoedbeleid van de provincie richt zich op historische buitenplaatszones. Wij bieden in de Omgevingsverordening ruimte voor ontwikkeling, gericht op het creëren van economische dragers voor het behoud van de cultuurhistorische waarden van buitenplaatsen. Daarbij is behoud van de specifieke kenmerken van de zone waarin de buitenplaats ligt en van de buitenplaats zelf het uitgangspunt. In de Leidraad behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen (2014) hebben wij dit beleid nader uitgewerkt. Hierbij moet uiteraard wel rekening worden gehouden met regelgeving op basis van ander provinciaal beleid. Met name de regels voor het NNN kunnen strijdig zijn met kleinschalige ontwikkeling. Bij de in het Cultuur- en erfgoedprogramma 2020-2023 aangekondigde actualisatie van de Leidraad zullen we verwijzen naar de NNN-regels. Ook eigenaren zullen worden betrokken bij de actualisatie. Nadere toelichting op de NNN-regels in relatie tot landgoederen vindt u in een aparte memo hierover.

Tijdelijkheid van de vergunning Ronald McDonaldhuis op de huidige locatie?
Het huidige Ronald McDonaldhuis is gebouwd met een reguliere bouwvergunning (dus permanent). Omdat het Ronald McDonaldhuis wilde uitbreiden op de huidige locatie, is uitbreiding opgelost via tijdelijke units. Deze units zijn met een tijdelijke vergunning geplaatst.

Kaart delen van de Attentiezone bij UNESCO Hollandse Waterlinies
De attentiezone van de Hollandse Waterlinies is een zone van 50 meter aan de binnenzijde (veilige zijde, de westzijde) en 10 km aan de buitenzijde (onveilige zijde, de oostzijde) van het beoogd UNESCO Werelderfgoed. Voor deze zone is in Omgevingsvisie en Omgevingsverordening geen beleid en regelgeving opgesteld op basis van de Outstanding Universal Value van het werelderfgoed. Wel moeten we als provincie aan het Rijk (en het Rijk aan UNESCO) kunnen uitleggen dat ontwikkelingen in deze zone de visuele integriteit van het werelderfgoed niet aantasten. In het nominatiedossier is aangegeven dat de algemene RO-regels daarvoor voldoende moeten zijn (landelijke afspraak). Kortom, de attentiezone heeft geen externe werking.

De vraag naar de attentiezone werd gesteld n.a.v. locatie D van het Ronald McDonaldhuis, die inderdaad in deze zone ligt. De reden dat locatie D afvalt is dat het in het CHS-militair erfgoedgebied NHW ligt, waarvoor een milder regime geldt dan voor het werelderfgoedgebied, maar evengoed zou de bouw hier een te grote ruimtelijke/visuele aantasting opleveren. Bovendien mag op deze locatie op basis van het vigerende bestemmingsplan niet gebouwd worden, al ligt het binnen de rode contour. Bij de bouw van het Prinses Maxima Centrum is dat ook zo afgesproken met gebiedspartners. Voor ons als provincie zou een bouw op locatie D ook moeilijk zijn uit te leggen aan het Rijk en aan UNESCO; locatie D ligt net als locatie E in de smalste zone van het NHW gebied. Dat geldt niet direct voor de andere zoeklocaties binnen de attentiezone.

Hierbij de link naar de kaart (vinkje plaatsen bij attentiezone):
https://geo-point.provincie-utrecht.nl/app/cde1365a2d634307a447355aa24424a5

Reactie op brieven Adviesgroep BB+W en Historische Kring IJsselstein aan PS inzake agrarisch cultuurlandschap in de (kromme)Hollandse IJsselstreek
Adviesgroep BB+W heeft PS een brief geschreven n.a.v. het antwoord op haar zienswijze (afwijzing aanwijzingsverzoek ecologische verbindingszone stroomgebied Kromme IJssel en toevoeging blokverkaveling polder Over Oudland ten zuiden van IJsselstein aan agrarisch cultuurlandschap Lopikerwaard). Ook de Historische Kring IJsselstein heeft in haar brief aan PS om bescherming gevraagd van dit bijzondere gebied.

Er wordt terecht gesignaleerd dat in de NvB sprake is van een verwarring met de Kromme Rijn. Abusievelijk is "Kromme IJssel" in de samengevatte reactie genoteerd als "Kromme Rijn". Wij hebben echter gelet op de gebiedsbeschrijving wel gekeken naar de Kromme IJssel. Met vervanging van "Rijn" door "IJssel" blijft ons antwoord van kracht. Wel kan het antwoord aangevuld worden met: De genoemde functie als ecologische verbindingszone wordt door ons niet ontkend. Een groot deel van het aangrenzende gebied langs de Kromme IJssel hebben wij daarom aangegeven als NNN (bestaand natuurgebied) met deels locaties groene contour. Deze gebieden zijn onderling met elkaar verbonden. Door invulling van de groene contour wordt de verbindende functie versterkt. Er zijn ook nog landbouwgronden langs de Kromme IJssel die niet begrensd zijn. Bij invulling van de groene contour kan ook worden gedacht aan herbegrenzing, om daarmee de meest kansrijke plekken te benutten. (Her) begrenzing vindt niet plaats in de omgevingsvisie maar in het kader van het Natuurbeheerplan, eerst nadat een beleidsmatige heroverweging heeft plaatsgevonden. Wellicht biedt het dijkversterkingsproject nieuwe meekoppelkansen.

De blokverkaveling in de polder Over Oudland ten zuiden van IJsselstein hebben we niet opgenomen in het aangrenzende agrarisch cultuurlandshap omdat deze naar ons idee niet uniek is voor de provincie Utrecht. Het is niet zo dat een aangewezen agrarisch cultuurlandschap slechts één verkavelingstype mag bevatten. In dit geval is de grens van de copeverkaveling echter wel de logische begrenzing van het agrarisch cultuurlandschap.

Zoals aangegeven in de NvB moet bij toekomstige ontwikkelingen in dit gebied ook los van het provinciaal beleid op basis van algemene wettelijke verplichtingen wel altijd rekening worden gehouden met de aanwezige cultuurhistorische waarden. En die zijn er inderdaad wel degelijk, zoals terug te vinden in de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht. Deze dient ook los van het provinciaal beleid als kennis- en inspiratiebron bij mogelijke ontwikkelingen.

Nadere informatie over effect UNESCO op ontwikkelingsruimte (RO)
De uitzonderlijke universele waarde van het UNESCO Werelderfgoed willen wij in stand houden, versterken en beter beleefbaar maken. Bij ontwikkelingen in het UNESCO-gebied mag de uitzonderlijke universele waarde in principe niet worden aangetast. Dit is een instructieregel van het Rijk (Barro/Besluit kwaliteit leefomgeving) die wij hebben uitgewerkt in de verordening. We willen de Hollandse Waterlinies inzetten als dragers en aanjagers van omgevingskwaliteit, en niet bij voorbaat alle ontwikkelingen in het UNESCO Werelderfgoed uitsluiten. We onderzoeken bijvoorbeeld samen met Rijk en gemeenten hoe we de energietransitie kunnen inpassen. Met slim combineren – bijvoorbeeld met opgaven recreatie, klimaatadaptatie, Groen Groeit Mee en gezonde leefomgeving – kan de kwaliteit van het gebied juist worden versterkt. Ten behoeve van gemeenten en ontwikkelaars werken we de kernkwaliteiten van de waterlinies uit in de 'Gebiedsanalyse kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies'. De gebiedsanalyse geeft meer helderheid over de aanwezige kernkwaliteiten per deelgebied en hoe hiermee om kan worden gegaan om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.

Is de nominatie ingediend terwijl de plannen voor het Ronald McDonald Huis al bekend waren?
Het nominatieproces voor het werelderfgoedgebied Hollandse Waterlinies is in 2012 gestart. In de Cultuur- en erfgoednota "'Alles is NU" 2015-2019 hebben PS de steun voor deze ambitie bevestigd. Op 16 oktober 2018 zijn GS akkoord gegaan met het UNESCO nominatiedossier, waarin de Stelling van Amsterdam (die de werelderfgoedstatus al heeft) wordt uitgebreid met de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
In het kader van het opstellen van het nominatiedossier heeft overleg plaatsgevonden met alle betreffende gemeenten, onder andere om ontwikkelingen buiten de rode contour te inventariseren. Tijdens de gesprekken met de gemeente Utrecht is destijds geen melding gemaakt van de plannen van het Ronald McDonald Huis, omdat deze toen nog niet bij de gemeente bekend waren.
Eind augustus 2018 is voor het eerst (ambtelijk) gesproken met USP-partners over de procedures en (on)mogelijkheden om het Ronald McDonald Huis eventueel te verplaatsen naar een locatie buiten de rode

contour. Toen is aangegeven dat bouwen buiten de rode contour in strijd is met het provinciale beleid. Het UMC Utrecht heeft daarop besloten om opnieuw te kijken naar andere mogelijke locaties: op hun eigen terrein en binnen de rode contour, met inachtneming van de belangrijkste criteria van het Ronald McDonald Huis; in nabijheid ziekenhuizen en een groene omgeving. Vanaf december 2018 is in opdracht van het UMC door Sweco en vele gebiedspartners gewerkt aan de locatievergelijking.
Dat de USP-partners zich overvallen voelden door de nominatie is erg vervelend en betreuren wij. Dat is ook door het vorige college zo uitgesproken en zij hebben daarover ook nog een goed gesprek met de USP-partners gevoerd. De afgelopen periode hebben wij bovendien zowel ambtelijk als bestuurlijk continu in goed contact gestaan.